

UNGDOMSSTYRELSEN
www.ungdomsstyrelsen.se

VÄGAR TILL DET

MINORITETSPOLITISKA MÅLET

UPPFÖLJNING AV UNGDOMSSTYRELSENS ARBETE 2011–2012

UNGDOMSSTYRELSEN
www.ungdomsstyrelsen.se

VÄGAR TILL DET
MINORITETSPOLITISKA MÅLET
UPPFÖLJNING AV UNGDOMSSTYRELSENS ARBETE 2011-2012

Förord

I februari 2010 fick Ungdomsstyrelsen i uppdrag av regeringen att följa upp och analysera myndighetens verksamhet utifrån det minoritetspolitiska målet. Tio andra myndigheter som arbetar eller kommer i kontakt med minoritetspolitiken har fått samma uppdrag. Det är Länsstyrelsen i Stockholms län och Sametinget som samlar in kunskap om vilka minoritetspolitiska insatser som myndigheterna har genomfört. Ungdomsstyrelsen ska rapportera till dem om vilket arbete som görs på myndigheten en gång om året under tre års tid (Integrations- och jämställdhetsdepartementet 2010).

I den här rapporten följer vi upp och analyserar det arbete som har skett på Ungdomsstyrelsen under oktober 2011– oktober 2012. Det är det tredje och sista året. Den första uppföljningen som lämnades in under 2010 heter *Uppföljning och analys av den egna verksamheten utifrån det minoritetspolitiska målet* (Ungdomsstyrelsen 2010). Den andra uppföljningen lämnades under 2011 och heter *Åtgärder för att uppnå det minoritetspolitiska målet Uppföljning av Ungdomsstyrelsens arbete under 2010 till oktober 2011* (Ungdomsstyrelsen 2011).

Innehåll

Sammanfattning	5
Instruktioner till Ungdomsstyrelsen	7
1 Externa insatser inom minoritetspolitikens tre delområden	9
1.1 Diskriminering och utsatthet	9
1.1.1 Bidragsgivningen på Ungdomsstyrelsen.....	9
1.1.2 Nätverk och referensgrupper	14
1.1.3 Konferenser och möten	16
1.2 Inflytande och delaktighet	19
1.2.1 Projektbesök, samråd och remisser	19
1.2.2 Utbildning inom EU-programmet Ung och Aktiv i Europa	19
1.3 Språk och kulturell identitet	21
1.3.1 Översättning av information	21
1.3.2 Ungdomsstyrelsens webbplats	21
1.3.3 Kommunikation på minoritetsspråk.....	22
2 Myndighetens särskilda regeringsuppdrag när det gäller nationella minoriteter	23
2.1 Fördela bidrag till jämställdhetsarbete i de nationella minoriteternas organisationer.....	23
2.1.1 Beviljade projektbidrag för jämställdhetsarbete till nationella minoriteter	24
3 Samråd med nationella minoriteter	29
3.1 Vilka myndigheten samråder med och hur urvalet har gått till.....	29
4 Var i organisationen finns ansvaret för myndighetens minoritetspolitiska arbete	30
5 Hur kunskap om minoriteterna och minoritetsspråken sprids på myndigheten.....	31
5.1 Möten och utbildningar.....	31
5.2 Intranätet.....	32
6 Referenser	33

Sammanfattning

Ungdomsstyrelsen har medvetet strävat efter att föra in frågor om de nationella minoriteterna och minoritetspolitiken i den ordinarie verksamheten under den tredje och sista uppföljningsperioden som pågått under oktober 2011– oktober 2012. Det har visat sig att det arbetet kräver både tid och tålmodighet.

Det finns ett intresse för frågorna hos myndighetens personal. Svårigheten har varit att skapa riktade aktiviteter inom den ordinarie verksamheten som kan leda till att målet för minoritetspolitiken uppnås. Flera andra myndigheter vittnar om liknande svårigheter.

Vi kan ändå konstatera att personalen på Ungdomsstyrelsen har fått en större inblick i minoritetspolitiken. Det står också klart att information om minoritetspolitiken och de nationella minoriteternas situation behöver genomföras återkommande för att ge resultat. De utbildningstillfällen som har genomförts under året har gjort att fler medarbetare har börjat uppmärksamma frågan i sin ordinarie verksamhet. När det gäller bidragsgivningen inom bidragsformer som inte riktar sig direkt till minoritetsgruppen har antalet bidragsansökningar från de nationella minoritetsorganisationerna nästan fördubblats. Organisationerna anser att Ungdomsstyrelsens handläggare är tillgängliga och att handläggningen är rättssäker och effektiv. Det framgår av en utvärderingsenkät som har genomförts under 2012. Vi har också fått gehör för riktade inbjudningar till målgruppen om aktiviteter som myndigheten har arrangerat.

Ungdomsstyrelsen arbetar för närvarande med en ny webbplats. Där har minoritetsspråken lyfts fram och är mer synliga. Myndighetens nya webbplats ska lanseras senare i höst. Frågan om hur vi kan kommunicera med målgruppen på respektive minoritetsspråk har utretts under perioden och en rutin för en sådan kommunikation har tagits fram. Trots resultaten finns det ännu mycket kvar att göra när det handlar om tillgänglighet, uppsökande verksamhet och inflytandeprocesser.

För att vi ska kunna öka vitaliseringen av minoritetsspråken på riktigt behöver till exempel bristen på tolkar och översättare uppmärksammas på nationell nivå. En fråga som är akut och behöver få en snar lösning.

Uppdraget ska genomföras inom myndighetens befintliga ekonomiska ramar. Om det hade funnits tillgång till ett bidrag likt det bidrag som finns för kommuner och landsting som stöd för de merkostnader som tillkommer på grund av den nya lagen om nationella minoriteter och deras språk skulle eventuellt en kraftfullare utveckling på området kunnat åstadkommas. Ungdomsstyrelsen hade kunnat göra fler översättningar, kartläggningar och ha ytterligare samrådsmöten.

Instruktioner till Ungdomsstyrelsen

Uppföljningen och analysen redovisas i enlighet med anvisningarna som vi har fått. Så här lyder de:

1) Med utgångspunkt i regeringsbeslutet vilka externa insatser har myndigheten gjort under perioden inom de tre minoritetspolitiska delområdena:

- diskriminering och utsatthet
- inflytande och delaktighet (både centralt och om det finns lokalt)
- språk och kulturell identitet

Hur har insatserna initierats?

(Genom kartläggning, samråd med minoriteterna eller annat?)

Vilka resultat har insatserna inom de olika delområdena haft för de nationella minoriteterna?

2) Vilka (om) särskilda regeringsuppdrag har myndigheten haft under perioden när det gäller nationella minoriteter?

Vilka resultat har insatserna haft för de nationella minoriteterna?

3) Hur ser myndighetens samråd med de nationella minoriteterna ut?

Vilka samråder myndigheten med? Hur har urvalet gått till?

4) Var i organisationen finns ansvaret för myndighetens minoritetspolitiska arbete?

5) Hur sprids kunskap om minoriteterna och minoritetsspråken inom myndigheten? Vilka resultat har detta fått? (Länsstyrelsen i Stockholms län och Sametinget 2012).

1 Externa insatser inom minoritetspolitikens tre delområden

Ungdomsstyrelsens möjlighet att arbeta med de olika delområdena är i hög grad beroende av uppdrag som regeringen tilldelar myndigheten genom regleringsbrev och regeringsbeslut. Möjligheten att organisera sig, få sin röst hörd i samhället, ge medlemmar möjlighet att utveckla sitt språk och sin kulturella identitet är i huvudsak syftet med de projekt-, verksamhets- och organisationsbidrag som vi har i uppdrag att fördela. I vår återrapportering utifrån delmålen nedan anges också verksamheter som indirekt kan ha betydelse för att nå de minoritetspolitiska målen på sikt.

1.1 Diskriminering och utsatthet

Att skydda de nationella minoriteterna innebär att värna om de mänskliga rättigheterna, motverka diskriminering av personer som tillhör nationella minoriteter samt främja respekt i samhället för olikheter i ursprung, identitet, kultur och språk. Diskriminering på grund av etnicitet eller tillhörighet till nationell minoritet ska således bekämpas aktivt och de nationella minoriteterna ska ges förutsättningar att delta i samhällslivet på lika villkor.

(prop. 2008/09:158)

1.1.1 Bidragsgivningen på Ungdomsstyrelsen

Genom bidragsgivningen stödjer Ungdomsstyrelsen indirekt de nationella minoriteternas arbete för tolerans i samhället när det gäller olika sorters ursprung, identitet, kultur och språk. Myndigheten har ett antal olika bidragsformer som gör det möjligt för andra ideella föreningar och ibland även stiftelser att genomföra bra verksamhet. Bidragen kan sökas för projekt med ett speciellt tema eller inriktning och till organisationers basverksamhet. Alla våra bidrag fördelas på uppdrag av regeringen. Regeringen formulerar syftet och bestämmer reglerna för de bidrag som finansieras med statliga pengar och EU-kommissionen bestämmer villkoren för bidragen som finansieras med hjälp av EU. Under 2011 och 2012 fördelade Ungdomsstyrelsen projektbidrag till:

- Antidiskrimineringsverksamhet
- Arbete för att motverka rasism och intolerans
- Debatt om EU:s framtidsfrågor
- Demokratifrämjande verksamhet
- Engagemangsguider
- Ett Europa för medborgarna
- Internt arbete mot diskriminering
- Jämställdhetsarbete bland nationella minoriteter
- Jämställdhetsprojekt
- Kommunala samverkansprojekt för unga arbetslösa
- Möten mellan unga och personer med ansvar för ungdomspolitik

- Projektbidrag till kvinnors organisering
- Stöd till unga som varken studerar eller arbetar
- Ungas organisering
- Ungdomsinitiativ
- Ungdomsutbyte
- Verksamhet mot våldsbejakande extremism och stöd till avhopparverksamhet
- Yrkesinriktat mentorskap för nyanlända.

Följande organisationstyper har kunnat söka organisationsbidrag för sin verksamhet:

- Ungdomsorganisationer
- Organisationer bildade på etnisk grund
- Kvinnoorganisationer
- Hbtq-organisationer.

Projekt- och verksamhetsbidrag för nationell verksamhet

I de flesta av bidragsformerna som går till projekt har ansökningstrycket varit högt och myndighetens prioriteringar har fått avgöra vilka som har fått bidrag i slutändan. En prioriterad del i bedömningen av projektstöd är mångfald. I det här sammanhanget innebär mångfald att olika aktörer med olika geografisk spridning kan få ett bidrag. Det har stärkt möjligheterna för de nationella minoriteternas organisationer att få stöd.

Ett av projektbidragen heter Jämställdhetsarbete bland nationella minoriteter och riktar sig direkt till nationella minoriteter. När det gäller övriga projektbidrag kan de nationella minoriteterna söka bidrag på samma villkor som majoritetssamhället. Under redovisningsperioden har åtta projekt som drivs av nationella minoriteter beviljats bidrag genom bidragsformer som inte är direkt riktade till målgruppen. Ett av projekten har som syfte att stödja unga som varken studerar eller arbetar. Ett annat att öka jämställdheten mellan män och kvinnor. Två av dem har som syfte att arbeta för att motverka rasism och intolerans, två projekt beviljas för att stärka kvinnornas ställning i samhället och de två sista projekten beviljas för ungdomars organisering. Den geografiska spridningen är relativt god eftersom föreningarna är lokaliserade på olika geografiska platser i landet.

Genom att redovisa vilka projekt som har fått bidrag det senaste året (oktober 2011–oktober 2012) vill vi visa vilka verksamheter som drivs av de nationella minoriteterna med bidrag från Ungdomsstyrelsen. Nedan beskriver vi vilka föreningar som har fått bidrag inom respektive bidragsform. Vi anger på vilken ort som projektet har genomförts, projektnamnet, hur stort belopp de har beviljats samt gör en kortfattad presentation av respektive projektidé.

Bidrag till unga som varken studerar eller arbetar

Framtidens Unga Romer, Stockholm

Unga romers studieväg (600 000 kronor)

Framtidens Unga Romer har fått stöd för att hitta metoder för att nå unga romer 16–25 år som varken arbetar eller studerar och för att skapa nya möjligheter för dem. Projektet ska underlätta samarbete mellan föreningar, utbildningsanordnare, kommuner och arbetsmarknadens parter samt ESF-projektet Nya utbildningsinsatser med och för romer. Projektet ska även bidra till ökade kunskaper om romers villkor och behov.

Erfarenheterna ska dokumenteras och spridas till fler kommuner, utbildningsanordnare och föreningar. Projektet genomförs i samarbete med Sundbybergs folkhögskola och Södertälje kommun.

Bidrag till arbete för att motverka rasism och intolerans

Judiska Centralrådet i Sverige, Stockholm, Göteborg och Malmö

Kunskapsbank - en förstärkning av den judiska rösten (325 000 kronor)

Judiska Centralrådet i Sverige ska ta fram kunskap om judiska frågor som omskärelse, koscherslakt- och antisemitism etcetera. Kunskapen ska sedan presenteras på webbplatsen judiskacentralradet.se. Projektet genomförs i samverkan mellan de judiska församlingarna i Stockholm, Göteborg och Malmö.

Romska Ungdomsförbundet i Malmö, Göteborg, Borås, Västerås, Norrköping, Stockholm, Borlänge, Vänersborg, Trollhättan och Örebro

Vi läser om romer! (600 000 kronor)

Syftet med projektet är att motverka och förebygga rasism i form av antiziganism eller liknande former av intolerans. Det ska ske genom att ta fram ett utbildningsmaterial om de romska gruppernas situation, historia, kultur och språk för skolan. Materialet tas fram av unga romer som bland annat intervjuar äldre romer. Romska Ungdomsförbundet kommer delvis att genomföra projektet i samarbete med Sveriges Elevråd.

Bidrag till jämställdhetsprojekt

Malmö Romska Idé Center

Öka jämställdheten i romska hem (257 000 kronor)

Malmö Romska Idé Center ska genom föreläsningar och matlagning i studiecirkelform öka medvetenheten hos romer om vikten av hälsosam mat och jämställdhet i hemmet. Inom ramen för projektet kommer en kokbok i pdf-format att produceras. Projektet ska genomföras i Malmö med studieförbundet Studieförbundet som samverkanspartner.

Projektbidrag till kvinnors organisering

Svefis Vänner i Norr- och Västerbotten

Företagsam Kvinna i Tornedalen (526 313 kronor)

Svefis Vänner kvinnosammanslutning ska arbeta med att stärka kvinnor i Tornedalen som vill bli entreprenörer och egna företagare. De ska samverka med Norrbottens läns landsting för att hitta en gemensam struktur för nätverket Företagsam Kvinna i Tornedalen i den inledande fasen av projektet. Därefter ska organisationen utveckla egna metoder och arbetsätt som ska spridas till andra kvinnliga nätverk i Norr- och Västerbotten, till exempel Magma, Kalix kvinnonätverk, Business Success och Sapmi kvinnonätverk.

Sáminuorra i Jämtland, Norr- och Västerbotten

Vähkkálahkkoj (810 000 kronor)

Namnet ovan betyder med hjälp av varandra, med gemensamma krafter. Sáminuorra, som är en samisk ungdomsorganisation, beviljas stöd för att utveckla organisationen så att den ska kunna möta de krav som finns för statsbidrag till ungdomsorganisationer. Det ska ske genom olika utbildningar, träffar för erfarenhetsutbyte och kommunikationsinsatser. Projektet görs i samverkan med 25 samebyar samt 14 sameföreningar.

Bidrag till ungas organisering

Romska Ungdomsförbundet, nationellt

Plattform för Sveriges nationella minoriteters ungdomsförbund (1 015 000 kronor)

Romska Ungdomsförbundet beviljas bidrag för att skapa en plattform för de nationella minoriteternas ungdomsförbund. Plattformen ska underlätta kunskaps- och erfarenhetsutbyte mellan organisationerna som ingår i projektet. Projektet görs i samarbete med Svenska Tornedalingars Riksförbund, Judiska Ungdomsförbundet i Sverige, Sverigefinska Ungdomsförbundet, Sametingets ungdomsråd och Sáminuorra.

Svenska Tornedalingars Riksförbund – Tornionlaaksolaiset, (STR - T) i Norrbotten

Tornedaling 4.0 (250 000 kronor)

Svenska Tornedalingars Riksförbund - Tornionlaaksolaiset ska genom erfarenhetsutbyte, kommunikationsinsatser och en kartläggning belysa och undersöka intresset för ungdomsorganisering runt de tornedalska minoritetsfrågorna och ungas situation i Tornedalen. Projektets målsättning är att stärka ungas organisering när det gäller tornedalska minoritetsfrågor.

Bidrag till ett jämställdhetsprojekt riktat till nationella minoriteter

Förutom bidragen som redovisats ovan har också studieförbundet Sensus beviljats ett jämställdhetsbidrag för att driva projektverksamhet till förmån för de nationella minoriteterna. I det projektet arbetar de med kompetensutveckling och informationsspridning runt begreppet jämställdhet. Sensus ska också utbilda om projektkunskap, projektplaner och projektansökan i relation till jämställdhet och jämlikhet. Sensus ska arrangera workshops i Stockholm, Luleå, Östersund och Malmö under oktober månad.

EU-programmet Ung och Aktiv i Europa

Ungdomsstyrelsen är nationellt kontor för EU-programmet Ung och Aktiv i Europa. Vi handlägger bland annat ansökningar om ungdomsutbyten och volontärtjänst. Romska ungdomar ingår bland de särskilt prioriterade. För bidragsåret 2012 (efter två av totalt tre ansökningsomgångar) fick följande organisationer från de nationella minoriteterna bidrag:

- Bnei Akiva Stockholm: 23 275 euro.
- Sverigefinska Riksförbundet: 30 000 euro.

Organisationsbidrag för nationell verksamhet

Ungdomsstyrelsen fördelade också bidrag till ungdomsorganisationer med stöd av *Förordning (2001:1060) om statsbidrag till ungdomsorganisationer*. För bidragsåret 2012 fick följande nationella minoriteters ungdomsorganisationer bidrag:

- Sverigefinska Ungdomsförbundet: 749 679 kronor.
- Romska ungdomsförbundet: 1 226 474 kronor.
- Judiska ungdomsförbundet: 749 679 kronor.

Bidrag för kvinnors organisering fördelas med stöd av *Förordning (2005:1089) om statsbidrag för kvinnors organisering*. Följande organisationer inom de nationella minoritetsgrupperna fick organisationsbidrag för 2012.

- Federationen Wizo Sverige: 650 000 kronor.
- Internationella Rom och Resande Kvinnoforum (IRKF): 330 000 kronor.
- Sverigefinskt kvinnoforum: 220 000 kronor.

Resultat av insatserna

Ungdomsstyrelsen har fortsatt att använda mångfald som ett prioriterat område i samband med fördelningen av projektbidrag. Det har vi gjort på eget initiativ. Den särskilda prioriteringen i EU-programmet Ung och Aktiv i Europa är beslutad av EU-kommissionen. Genom att fördela bidrag till verksamheter inom områden som jämställdhet, icke-diskriminering, ungas egen organisering och så vidare bidrar myndigheten indirekt till att förbättra kunskapen om mänskliga rättigheter bland de nationella minoriteterna. För föregående redovisningsperiod, det vill säga oktober 2010 – oktober 2011, gick fem av de beviljade projektbidragen till projekt som drevs av nationella minoriteter. Då har vi inte räknat med bidraget som är direkt riktat till nationella minoriteter. För den här redovisningsperioden, det vill säga oktober 2011 – oktober 2012 kan vi se att antalet beviljade projekt som drivs av nationella minoriteter nästan har fördubblats. Vi kan också se att representanter för alla nationella minoriteter nu har sökt och beviljats bidrag från bidragsformer som inte är direkt riktade till de nationella minoriteterna. Föregående år var det tre romska projekt, ett samiskt och ett projekt som drevs av en förening som bestod av alla nationella minoriteter. Vi har sett ett ökat antal beviljade bidrag för nationell verksamhet till de nationella minoritetsorganisationerna inom de bidragsformer som inte är direkt riktade till de nationella minoriteterna. En trolig orsak till ökningen är att föreningarna och organisationerna har fått upp ögonen för bidragsformerna i samband med att de kom i kontakt med myndigheten i ett annat ärende. Ytterligare en orsak kan vara att målgruppen blev medveten om de övriga projektbidragen i samband med ett informationsmöte som Ungdomsstyrelsen höll för de nationella minoriteterna i Stockholm i juni 2011.

Trots fördubblingen av antalet beviljade ärenden skulle andelen ansökningar från den nationella minoritetsgruppen ändå kunna vara högre. Orsaken till att den ändå inte är det kan vara att en mindre förening eller organisation inte maktar med att driva fler parallella projekt eller att man har försökt men gett upp efter en eller flera avslag. En tredje förklaring kan vara att målgruppen har hittat andra projektbidrag som passar bättre för de projekt de vill driva. Vid besök hos målgruppen har det framkommit att det finns en projekttrötthet. Det är svårt att driva för många stora parallella projekt. Målgruppen önskar istället ett ökat anslag för sin ordinarie verksamhet.

Av tidigare redovisningar av bidrag till jämställdhetsarbete bland de nationella minoriteterna går det att utläsa att pengarna bidragit till att kvinnorna har stärkt sin ställning i samhället. Det kan i sin tur stärka gruppernas egenmakt. Den typen av projekt kan bidra till att enskilda personer får kunskap om sina rättigheter och ställer krav. Projekten kan också bidra till att skapa ett förtroende mellan samhällets företrädare och människor som är i en utsatt situation. Ett liknande resonemang kan användas vid fördelning av organisationsbidrag. Ett sådant bidrag gör det möjligt för organisationerna att växa och påverka samhället. Under 2011 gjorde Länsstyrelsen Ungdomsstyrelsen uppmärksam på en reglering i den nya förordningen som kan innebära att de nationella minoriteternas organisationer blir missgynnade i sin särbehandling. Regleringen innebär att ett bidrag ska fördelas med ett fast bidrag och ett rörligt bidrag som beräknas efter antal medlemmar och föreningar. En minoritetsorganisation som är i minoritet kunde mot den bakgrunden få ett lägre bidrag i praktiken. Ungdomsstyrelsen har tagit hänsyn till det och lämnade i mars 2012 en redogörelse till regeringen som hette *Vad händer med statsbidraget?* Rapporten innehöll ett förslag på hur ett nytt beräkningssystem skulle kunna se ut. Genom att öka den fasta delen i bidragsgivningen bör antalet medlemmar och föreningar i en organisation få lägre betydelse vilket också kan leda till en ökad långsiktighet vid bidragsgivning till alla barn- och ungdomsorganisationer.

1.1.2 Nätverk och referensgrupper

Myndighetsnätverket

På Ungdomsstyrelsens initiativ bjöds myndigheter med liknande uppföljningsuppdrag inom minoritetspolitiken in till ett första nätverksmöte under 2011. De myndigheter som bjöds in var myndigheter som inte redan samverkade runt skolfrågorna som Folkhälsoinstitutet, Diskrimineringsombudsmannen (DO), Kulturrådet, Socialstyrelsen och Rikspolisstyrelsen. Under perioden har myndighetsnätverket träffats vid två tillfällen. Första mötet genomfördes på Ungdomsstyrelsen den 23 november 2011 och handlade i huvudsak om att informera varandra om respektive myndighets pågående processer och om arbete som genomförts tidigare. Det andra mötet hölls den 29 maj 2012. Vid mötet deltog representanter för Socialstyrelsen, Diskrimineringsombudsmannen, Kulturrådet, Folkhälsoinstitutet och Ungdomsstyrelsen. Temat för mötet var diskriminering och utsatthet samt romernas situation i Sverige. Under mötet diskuterades också vilka frågor som kunde vara gemensamma och en idé lyftes om att tillsammans finansiera ett stöd till de nationella minoriteter som behöver hjälp för att kunna söka bidrag. Förslaget gick ut på att upphandla ett processtöd där myndigheterna delar på kostnaderna och där representanter för målgruppen ska kunna få hjälp oavsett vilken bidragsform de planerat att söka. Översättningsfrågorna var ett annat område där flera i myndighetsnätverket upplevde att det var svårt att hitta översättare till alla språk. Samma sak gäller för samrådsprocesserna. Med vilka organisationer ska myndigheterna föra samrådet, i vilka frågor och hur ofta är rimligt för målgruppen att delta i samråd? Frågorna som identifierades i nätverket kommer att diskuteras vidare under nästa myndighetsträff.

Nätverk för generaldirektörer hos Landshövdingen i Stockholms län
Ungdomsstyrelsens generaldirektör Per Nilsson deltog i ett möte med Landshövdingen i Stockholm i juni 2012. Inför det mötet diskuterades vilka frågor som var viktiga att belysa under mötet. Då lyftes bland annat förslaget om ett myndighetsgemensamt processtöd, problem med översättningar till de nationella minoritetsspråken och samrådsprocesserna. Mötet var dock inte av beslutande karaktär.

Stockholm Roma Network

Ungdomsstyrelsen har deltagit i nätverket Stockholm Roma Network under året. Syftet med nätverket är att skapa ett nätverk för romers delaktighet i regionen. Projektet ägs av studieförbundet Sensus tillsammans med olika myndigheter, kommuner, frivilligorganisationer och näringslivet med flera. Alla ligger i eller har aktiviteter i Stockholmsregionen. Nätverket bildades i maj 2012 och har träffats vid tre ytterligare tillfällen.

Partsgemensamt forum

Ungdomsstyrelsen har i uppdrag att utse ett partsgemensamt forum för det civila samhället. Sverigefinska riksförbundet ansökte om och utsågs sedan av Ungdomsstyrelsen att som en av tjugo representanter från det civila samhället att bilda ett partsgemensamt forum mellan det civila samhället och regeringen. Syftet med forumet är att diskutera villkor och möjligheter för det civila samhället. Tre möten har genomförts i forumet hittills.

Resultat av insatserna

Ungdomsstyrelsen har valt att bilda samt ingå i de nätverk som beskrivs i avsnittet ovan. Partsgemensamt forum är undantaget. Ungdomsstyrelsen har i uppdrag av regeringen att sammankalla och administrera det. När det gäller deltagare till det partsgemensamma forumet har Ungdomsstyrelsen eftersträvat en mångfald av aktörer i referensgruppen. Det var också angeläget att någon från de nationella minoritetsgrupperna fanns representerad. Genom myndighetsnätverket tar Ungdomsstyrelsen reda på vilka andra aktiviteter som är på gång för målgruppen och kan på så sätt anpassa sin egen verksamhet för att underlätta de nationella minoriteternas kommunikation med förvaltningsmyndigheterna. Ett exempel på en sådan samverkan är det första samrådet som genomfördes tillsammans med Kulturrådet den 26 oktober 2011. Förutom den aktiviteten är myndighetsnätverket fortfarande i ett uppstartsskede där deltagarna söker efter områden att samverka runt. Frågor som har lyfts inom nätverket är till exempel om myndigheterna kan göra något tillsammans för att öka antalet översättare förutom att lyfta det vidare till regeringen via Länsstyrelsen och Sametingets rapportering. Frågan kommer att diskuteras vidare i nätverket under hösten. Om regeringen vill se en vitalisering av minoritetsspråken i alla led måste det också finnas förutsättningar för att stödja myndigheterna i arbetet med att göra översättningar. Samråden är ett annat område som behöver diskuteras mer både med målgruppen och mellan myndigheterna som ska bjuda in till dem. Föreningar och organisationer ur målgruppen har lyft att det kan finnas svårigheter med att delta i de olika samråden eftersom både tid och resurser är begränsade. Även myndigheterna kan ha begränsade resurser för att finansiera deltagarnas resor och uppehälle inför och efter samråden. Ett förslag som kommer att diskuteras vidare under hösten i myndighetsnätverket är om det finns en möjlighet samordna fler av samråden likt det som Kulturrådet och Ungdomsstyrelsen hade tillsammans den 26 oktober.

Det andra nätverket, Stockholm Roma Network, har bidragit till att Ungdomsstyrelsen har kunnat skapa ett kontaktnät utanför myndigheten och hålla sig ajour med vad som händer i minoritetspolitiken när det gäller den romska målgruppen. Nätverket är en god informationskanal för att få och nå ut med aktuell information om verksamheten. Till exempel lyfte en organisation ett dilemma som uppstått när Kulturrådet bara beviljade en mindre del av en stor ansökan för en verksamhet. Det ledde till att det planerade projektet inte kunde genomföras på grund av brist på pengar. Efter en ansökan om bidrag kunde Ungdomsstyrelsen bevilja pengar till projektet som förverkligades. Vi fick också tips om en webbaserad utbildning om romernas situation på arbetsmarknaden via nätverket. Utbildningen genomfördes sedan på myndigheten. Läs mer om utbildningen under avsnitt 5.1 om möten och utbildningar.

När det partsgemensamma forumet mellan civilsamhället och regeringen skulle utses av myndigheten fanns en strävan efter att få en bra geografisk spridning och mångfald i forumet och att någon förening från de nationella minoriteterna skulle beredas en av de tjugo platserna. När ansökningarna hade granskats fanns det två sökande från de nationella minoriteterna. Sverigefinska Riksförbundet bedömdes vara den organisation som skulle erbjudas platsen. Många av de aktiviteter som påbörjats på myndigheten och det nätverk som myndigheten deltar i, utgår i huvudsak utifrån den romska gruppens villkor och behov. Erfarenheterna därifrån kan också vara användbara när det gäller arbetet med de övriga nationella minoriteterna.

1.1.3 Konferenser och möten

Lika rättigheter och samma möjligheter

Vi var med under minoritetskonferensen Lika rättigheter och samma möjligheter som ägde rum i Malmö den 22–24 mars 2012. Konferensen arrangerades av Nyttänkande romska kvinnonätverket i samarbete med Malmö stad och ingår i projektet Le Romané Nevimata - Nätverksträff för Sveriges nationella minoriteter. Le Romané Nevimata får bidrag från Ungdomsstyrelsen. Under konferensen fick deltagarna ta del av en presentation av det Romska Kvinnonätverket och minoritetsnätverksarbetsgruppen, lyssna på hur situationen för judar ser ut i Malmö, diskutera vilka utmaningar det finns i skolfrågorna för sverigefinnar och mycket mer.

Forum för det civila samhället

Ungdomsstyrelsen arrangerade konferensen Forum för det civila samhället den 14–15 juni. Temat på konferensen var: Hur formas samhällsagendan? och konferensen ägde rum på Fryshuset i Stockholm. Syftet var att behandla generella frågor om det civila samhällets villkor. Bland de föreläsare som bjöds in fanns Sunita Memetovic, en juridikstuderande som deltog i ett panelsamtal som handlade om att arbeta mot utestängning. Samtalet handlade om hur nationella minoriteter och ungdomar upplever att de stängs ute från det mediala utrymmet och den offentliga arenan trots att det till exempel finns lagstiftning om samråd. På samma konferens föreläste Gregor Kwiek, från den romska föreningen Romano Paso. Rubriken för seminariet var Från oengagerad till röstbärare – hur utvecklas engagemang? Under seminariet diskuteras bland annat vilka metoder som finns för att göra sin röst hörd. Sverigefinska riksförbundet deltog som en av arton utställare. Ungdomsstyrelsen blev intervjuad av romsk radio under konferensen. Samtalet översattes av journalisten och direktsändes i radiokanalen.

Bok- och biblioteksmässan

Organisationen E Romani Glinda har fått bidrag för att sprida information om webbplatsen jamis.se och lyfta erfarenheter från jämställdhetsarbete bland de nationella minoriteterna på Bok- och biblioteksmässan den 26–28 september. Det har de fått via bidragsformen Jämställdhetsarbete bland nationella minoriteter. Representanter från dem som bidragit med material till webbplatsen fanns också på plats. Ungdomsstyrelsen närvarade under Bok- och biblioteksmässans två första dagar. Information om bidraget för jämställdhetsarbete bland de nationella minoriteternas organisationer från Ungdomsstyrelsen delades också ut.

Framtidens unga romer

Den 4 oktober hölls konferensen Framtidens unga romer på Sundbybergs folkhögskola i Stockholm. Syftet med seminariet var att bidra till ökad kulturkompetens och till att öka medvetenheten och engagemanget kring unga romers arbete och studiemöjligheter på nationell nivå. Seminariet sker inom ramen för projektet Unga romers studieväg som är ett samarbetsprojekt mellan organisationen Framtidens unga romer och Sundbybergs Folkhögskola. Projektet finansieras med bidrag via Ungdomsstyrelsen. Ungdomsstyrelsen hade också en punkt på programmet.

Koden för idéburna organisationers medverkan i beslutsprocessen

Ungdomsstyrelsen har ett regeringsuppdrag där vi ska sprida den så kallade Koden för idéburna organisationer som vill vara med i beslutsprocessen. Det är en slags checklista för att förenkla för organisationer som vill vara med i offentliga beslutsprocesser. Den är framtagen av Europarådet tillsammans med det civila samhället. Syftet med koden är bland annat att underlätta samverkan. Den ger bland annat förslag på hur organisationer kan medverka i den demokratiska processen på olika sätt och vid olika tillfällen. Ett av stegen handlar om samråd. Koden ska kunna användas av alla idéburna organisationer på alla nivåer - europeisk, nationell, regional och lokal nivå. På motsvarande sätt ska den vara ett verktyg för riksdag, regering, myndigheter och offentlig förvaltning på regional och kommunal nivå. Koden kan både användas för att planera medverkan i en beslutsprocess och för att analysera hur processen gick i efterhand. Ungdomsstyrelsen har haft ambitionen att lansera den europeiska koden i sammanhang där de nationella minoriteterna är verksamma. Bland annat lanserades koden under Forum för det civila samhället den 14–15 juni. Koden har också presenterats för nätverket för bidragsgivande myndigheter den 4 september 2012. Under våren har Ungdomsstyrelsen kontaktat Länsstyrelsen för att få möjlighet att presentera koden och se om den kan vara ett bra verktyg när det gäller arbetet med att stimulera till fler samråd mellan de nationella minoriteterna, kommuner och myndigheter alternativt i den politiska beslutsprocessen. En presentation är inbokad på en samrådskonferens i Stockholm den 6 november 2012 för samordnarna i förvaltningskommunerna, deras chefer och företrädare för de nationella minoriteterna.

Förutom de konferenser och möten som nämns ovan har vi också deltagit i möten där andra aktörer ordnat träffar med nationella minoritetsorganisationer för att informera om det bidraget som är direkt riktat till målgruppen. Ungdomsstyrelsen var till exempel med på Sametingets möte i Stockholm med anledning av webbplatsen www.minoritet.se och Romskt informations- och kunskapscenter möte i Malmö tillsammans med Arvsfonden. Vi har också närvarat vid ett Romaseminarium i riksdagen den 24 september 2012.

Resultat av insatserna

Spridningen av koden för idéburna organisationers medverkan i beslutsprocessen och Forum för det civila samhället är båda regeringsuppdrag. När det gäller Forum för det civila samhället ville vi få hjälp med att fylla de två dagarna med angelägna seminarier och föreläsningar från målgrupperna själva. Därför bjöds både civilsamhället och det offentliga in för att utforma programmet. Genom ett webbformulär kunde de ge förslag på innehåll till konferensen och tipsa om föreläsare. Ungdomsstyrelsen fick in över femtio svar. Programmet utformades utifrån de tips och rekommendationer som lämnades in. Övriga konferenser har myndigheten stött genom bidragsfördelning.

Att anlita föreläsare från de nationella minoriteterna kan bidra till att fler personer från målgruppen blir förebilder. Det bidrar dessutom till att målgruppen blir mer synlig för allmänheten och att de minoritetspolitiska frågorna finns med på dagordningen. På lång sikt kan det minska fördomar mot personer i målgruppen och diskriminering av dem. Vi hoppas också att det kan främja respekt i samhället för olikheter när det gäller ursprung, identitet, kultur och språk. Delaktighet i olika sammanhang leder också till större kunskap om målgruppens verksamhet. Ungdomsstyrelsens var med under Kulturrådets konferens Romer 500 år. Det ledde i sin tur till att en av de personerna som föreläste på Kulturrådets konferens också kontrakterades av Ungdomsstyrelsen för ett panelsamtal under Forum för det civila samhället.

Under Forum för det civila samhället handlade två av elva seminarier särskilt om nationella minoriteters villkor. Bland de uppslag som lämnades till Ungdomsstyrelsen fanns det, förutom de två frågeställningar som blev till seminarier, även andra frågor som berörde de nationella minoriteternas villkor. Till exempel lyftes frågor om långsiktig finansiering inom de nationella minoritetsorganisationerna, behov av utbildningar för statligt anställda, behov av en internationell jämförelse när det gäller hur det står till med jämställdheten för nationella minoriteter och urfolk. Det lyftes också frågor om hur barn och ungdomar som tillhör nationella minoriteter och urfolk hanterar sin identitet i relation till majoritetssamhället. Andra synpunkter som kom in via webbformuläret var ett önskemål om att ha ett seminarium om att skapa demokratiprojekt för nationella minoritetsbarn för att få dem att bli delaktiga i de samrådsprocesser som förutsätts i den svenska minoritetslagen. Det skulle kunna bana vägen för många andra ungdomsprojekt inom det civila samhället från den lokala nivån till EU-nivån.

1.2 Inflytande och delaktighet

I målet för minoritetspolitiken ingår att stärka de nationella minoriteternas möjligheter till inflytande i frågor som berör dem inom viktiga samhällsområden.

(prop. 2008/09:158)

1.2.1 Projektbesök, samråd och remisser

Förutom ett samråd den 26 september har målgruppen haft ett visst inflytande över den första avrapporteringen om resultat från bidragsgivningen som rör jämställdhetsarbete till de nationella minoriteternas organisationer. Ett utkast *Delrapport om att fördela bidrag för jämställdhetsarbete till de nationella minoriteternas organisationer* skickades till samtliga nationella minoritetsorganisationer som deltagit i Ungdomsstyrelsens samråd och/eller har fått bidrag inom bidragsformen 2011 på remiss.

Under våren 2012 har vi genomfört projektbesök hos alla de tio nationella minoritetsorganisationer som fick bidrag för jämställdhetsprojekt under 2011. Syftet var att stämna av vilket arbete som pågick i projekten och i organisationerna. Träffarna gav även organisationerna möjlighet att lyfta saker till Ungdomsstyrelsen. Ungdomsstyrelsen har också bjudit in de nationella minoriteternas ungdomsorganisationer till ett möte för att se om det fanns intresse av att samverka runt ungdomsfrågorna på en organisations initiativ. Ungdomsstyrelsen bekostade resorna och mötet hölls i Ungdomsstyrelsens lokaler. Myndigheten var dock inte representerad på mötet, utan ungdomsorganisationerna fick möjligheten att ha ett samråd sinsemellan. Samrådet mellan ungdomsorganisationerna ledde fram till en ansökan om att skapa en plattform för Sveriges nationella minoriteters ungdomsförbund för att möjliggöra kunskaps- och erfarenhetsutbyte mellan organisationerna.

1.2.2 Utbildning inom EU-programmet Ung och Aktiv i Europa

Förutom bidragsfördelningen har Ungdomsstyrelsen också gett personer från den romska gruppen möjlighet att delta i en utbildning som äger rum den 6–9 november i Murska Sobota, Slovenien. Det är en utbildning genom EU-programmet Ung och Aktiv i Europa. Det främsta syftet med utbildningen är att fler organisationer som arbetar med romska ungdomar ska utnyttja möjligheterna inom programmet. Utbildningen innehåller grunderna i projektledning för Ung och Aktiv i Europa-projekt. Deltagarna lär sig om programmet och får ta del av goda exempel på internationella projekt med romska ungdomar. I programmet ingår också en studieresa till lokala romska bosättningar. En sådan bosättning är Roma akademisk klubb som har arbetat med att integrera unga romer i samhället.

Resultat av insatserna

Remissförfarandet kring *Delrapport om att fördela bidrag för jämställdhetsarbete till de nationella minoriteternas organisationer* och finansieringen av kostnaderna för deltagare som gick utbildningen i Slovenien har vi själva tagit initiativ till. Mötet mellan de nationella minoriteternas ungdomsorganisationer kom till efter ett önskemål från Romska Ungdomsförbundet. Under de senaste åren har målgruppskontakter med minoriteter ökat och en tillsynes bra dialog och ett samråd har skett då det funnits behov. Samtliga organisationer som nämnts i Ungdomsstyrelsen *Delrapport om att fördela bidrag för jämställdhetsarbete till de nationella minoriteternas organisationer* från 2012 har lämnat någon form av återkoppling till oss i samband med remissrundan i maj 2012. De synpunkter som kom in har i de flesta fall arbetats in i rapporten. En av synpunkterna ledde till att Ungdomsstyrelsen analyserade hur ansökningarna och bidragen fördelats mellan de nationella minoriteterna när det gäller bidrag för jämställdhetsarbete inom de nationella minoriteterna mellan åren 2008 och 2012. Analysen presenteras i nästa kapitel om myndighetens särskilda regeringsuppdrag när det gäller nationella minoriteter.

Även när det gäller översättningarna till myndighetens webbplats har målgruppen kontaktats för att de ska kunna kvalitetssäkra språket i översättningarna.

Det är positivt att vi kan finansiera utbildningen i Slovenien för några deltagare. En målsättning med insatsen är att ge deltagarna i utbildningen en möjlighet att etablera kontakter så att de kan arrangera internationella utbyten. Förhoppningsvis kan de också få idéer som kan leda till konkreta projektförslag för ansökan om bidrag genom EU-programmet Ung och Aktiv i Europa i februari, som är nästa ansökningsdeadline.

Projektbesöken som genomfördes under våren var väldigt uppskattade och gav mycket som kan vara användbart vid organisationernas och Ungdomsstyrelsens fortsatta arbete framöver. Vid mötena informerades samtliga organisationer om vad som gäller vid förändringar i projektet under projektiden samt vad som gäller vid redovisning. Innan Ungdomsstyrelsens handläggare besökte organisationerna som fått bidrag fick de en postenkät. Själva enkäten var dock inget som diskuterades vid mötet utan samlades endast in då. I enkäten kan man utläsa att organisationerna som beviljats bidrag överlag är mycket nöjda med Ungdomsstyrelsens handläggning. Organisationerna anser att Ungdomsstyrelsens handläggare är tillgängliga och att handläggningen är rättssäker och effektiv.

Romska Ungdomsförbundet som stod för ansökan om ett projektbidrag för att skapa en plattform för Sveriges nationella minoriteters ungdomsförbund fick ett bifall på sin ansökan i maj 2012. En arbetsgrupp, bestående av en representant från varje organisation, har bildats och inom gruppen finns en tydlig vision om att plattformen ska fungera som en remissinstans för bland annat myndigheter.

1.3 Språk och kulturell identitet

Att stödja de nationella minoritetsspråken så att de hålls levande innebär att de nationella minoriteterna ska ges möjligheter att tillägna sig, använda och utveckla sitt modersmål samt utveckla en egen kulturell identitet. De nationella minoriteterna ska kunna överföra sitt minoritetsspråk och sin kultur till nästa generation. De nationella minoritetsspråken, som utgör en del av det svenska kulturarvet, ska kunna bevaras och utvecklas som levande språk i Sverige. Genom den nya lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk har det allmänna ett särskilt ansvar för att skydda och främja de nationella minoritetsspråken och att i övrigt främja de nationella minoriteternas möjligheter att behålla och utveckla sin kultur i Sverige.

(prop. 2008/09:158)

1.3.1 Översättning av information

Under våren har en generell text om Ungdomsstyrelsen och vår verksamhet översatts till olika minoritetsspråk. Texterna finns publicerade på myndighetens webbplats under fliken 'Other Languages' (andra språk på svenska). Även en kortare text om bidraget om jämställdhet för nationella minoriteter har tagits fram och översatts till samma antal språk. En översättningsbyrå fick i uppdrag att översätta texten på följande minoritetsspråk och dialekter:

- Samiska i form av Nordsamiska, Lulesamiska och Sydsamiska
- Meänkieli i form av Tornedalssvenska
- Finska
- Jiddisch
- Romska i form av Lovara, Kalderash, Resanderomani, Arli och Kale.

Efter stora förseningar kunde byrån leverera sex av de elva avtalade översättningarna. Orsaken till den uteblivna leveransen var enligt dem brist på översättare.

1.3.2 Ungdomsstyrelsens webbplats

För att upplysa de nationella minoriteterna om deras rättigheter finns sedan tidigare en information på webbplatsen där Ungdomsstyrelsen har publicerat länkar till Länsstyrelsens webbplats. Länsstyrelsen har översatt lagen till elva olika minoritetsspråk. Ungdomsstyrelsens webbplats är under utveckling och den nya sidan ska lanseras under hösten. De nationella minoritetsspråken lyfts fram tydligare på den nya webbplatsen. På vår webbplats finns publicerade länkar som hänvisar till information om vilket grundskydd och vilka rättigheter de nationella minoriteterna har. Vi hänvisar till Länsstyrelsens webbplats som beskriver grundskyddet på nio olika minoritetsspråk. Under året har också en informationsskrift om EU-programmet Ung och Aktiv i Europa översatts till romani och publicerats på webben.

1.3.3 Kommunikation på minoritetsspråk

Under året har vi undersökt vad som krävs för att myndigheten ska kunna kommunicera med de nationella minoriteterna på deras eget språk när det behövs vid enskilda kontakter med myndigheten. Undersökningen har lett till att vi vid de tillfällen vi behöver ge muntliga svar på minoritetsspråk eller göra skriftliga översättningar av beslut eller motiveringar kommer att avropa de statliga ramavtal som finns för tolk- och översättningstjänster.

Resultat av insatserna

Insatserna som beskrivs ovan har alla initierats av Ungdomsstyrelsen med stöd av minoritets- och språklagen (Regeringen 2009). Inför att vi ska kunna öka vitaliseringen av minoritetsspråken på riktigt behöver bristen på tolkar och översättare uppmärksammas på nationell nivå. En fråga som är akut och behöver få en snar lösning. När det gäller de översättningar som vi fick levererade och publicerade på webbplatsen kan vi konstatera att det inte har varit så många som läst texterna. Trots det är det en viktig signal att vi väljer att översätta texterna på fler språk än svenska.

När ansökningarna kom in under hösten 2011 var det en organisation som lämnade in ett av sina underlag på finska. Underlaget tolkades och översattes muntligt av en medarbetare på myndigheten. För den kommande ansökningsomgången finns en större beredskap för att kunna hantera den typ av översättningsfrågor. Vi kommer att avropa de statliga ramavtal som finns när det gäller tolkförmedlings- och översättartjänster.

2 Myndighetens särskilda regeringsuppdrag när det gäller nationella minoriteter

Ungdomsstyrelsen har förutom uppdraget om att följa upp och analysera den egna verksamheten utifrån minoritetspolitikens mål haft ett uppdrag som är direkt riktat till eller berör nationella minoriteter under oktober 2011– oktober 2012. Vi har haft i uppdrag att fördela bidrag till jämställdhetsarbete bland de nationella minoriteternas organisationer.

2.1 Fördela bidrag till jämställdhetsarbete i de nationella minoriteternas organisationer

Under perioden har vi haft i uppdrag att fördela medel till de nationella minoriteternas jämställdhets- och ickediskrimineringsarbete (Regeringsbeslut 11:2). Uppdraget löper under perioden 2011–2014 och totalt ska 12 miljoner kronor fördelas. En första utlysning genomfördes i oktober 2011. Bidragsgivningen är en fortsättning på ett liknande uppdrag som var treårigt och som genomfördes under perioden 2008–2011. Verksamheten slutredovisades den 31 december 2010 (Ungdomsstyrelsen 2010). En första delrapport Delrapport om att fördela bidrag för jämställdhetsarbete till de nationella minoriteternas organisationer lämnades den 1 oktober 2012.

I och med att Ungdomsstyrelsen fått i uppdrag att fördela projektbidrag till nationella minoritetsorganisationer för att arbeta för jämställdhet och mot diskriminering har Ungdomsstyrelsens kontakt med gruppen nationella minoriteter ökat markant (regeringsbeslut A2011/2968/DISK).¹ Det har i sin tur lett till att kunskapen hos organisationerna om vad myndigheten har möjlighet att göra för målgruppen genom sina övriga uppdrag har ökat och fler än tidigare har sökt bidrag även från stödformer som inte är öronmärkta för nationella minoriteter. För att nå ut med information om uppdraget har Ungdomsstyrelsen använt sig av olika kanaler däribland e-post, samråd, personliga möten och webbinformation. Ett visst samarbete har även skett med andra myndigheter som har kontakter med nationella minoritetsorganisationer.

Under 2011 fick tio organisationer för nationella minoriteter dela på 2,7 miljoner i projektbidrag för att arbeta för jämställdhet och mot diskriminering inom sin egen verksamhet. Sex av dem finns i Stockholmsområdet och övriga finns i Malmö, Lund, Umeå och Haparanda. Det vill säga i geografiska områden där det finns en stor andel av den minoritet de organiserar. Fyra av de fem nationella minoriteterna finns representerade bland dem som fick bidrag 2011. Det personliga mötet har varit viktigt för att driva frågorna om jämställdhet och diskriminering framåt och inom ramen för fem av de tio projekten kommer större träffar eller konferenser att anordnas. Ett projekt som fick bidrag 2011 ska samla erfarenheterna från samtliga projekt på en webbplats. Adressen till webbplatsen är www.jamis.se. Två av projekten kommer också att sända radio. Projektbidraget kan ses som ett komplement till statens övriga bidragsgivning eftersom

¹ Sveriges fem nationella minoriteter är judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar.

det till övervägande del når en annan målgrupp än den som har statligt stöd för sin löpande verksamhet genom Länsstyrelsen eller Sametinget. Radiosändningar är populärt inom den nationella minoritetsgruppen. Två av de elva beviljade projekten har använt radio som medel att nå ut med sina budskap under den senaste redovisningsperioden. Radiosändningar är en viktig kommunikationskanal för flera av de nationella minoritetsorganisationerna. Eventuellt skulle ett riktat bidrag kunna införas som ett nationellt stöd för den typ av verksamhet som en väg för att vitalisera språket hos målgrupperna. Det bidrag som Ungdomsstyrelsen ger är inte något stöd för radiosändningen i sig, utan i de fall som radiosändningar finns beskrivna blir radion ett verktyg i arbetet med att nå projektmålet.

2.1.1 Beviljade projektbidrag för jämställdhetsarbete till nationella minoriteter

Följande organisationer har fått bidrag för att arbeta med jämställdhet inom den egna organisationen under perioden oktober 2011–oktober 2012.

- **É Romani Glinda, Huddinge (445 000 kronor)**
Föreningen ska arbeta vidare med webbplatsen www.jamis.se. Där bevakar de saker som sker i de beviljade projekten inom stödformen men även annat som är av intresse när det gäller området jämställdhet och nationella minoriteter. De ska fortsätta förankra webben hos samtliga nationella minoriteter samt göra den roligare för ungdomar. Föreningen ska också lyfta erfarenheter och metoder som gäller jämställdhetsarbete bland de nationella minoriteterna. För att sprida information om bland annat www.jamis.se hade föreningen en monter på Bok- och biblioteksmässan i Göteborg 2012. Montern delades med företrädare från andra nationella minoriteter. De nationella minoriteterna hade också gemensamma aktiviteter på Bok- och biblioteksmässan.
- **Federationen Wizo, Stockholm (252 000 kronor)**
Genom att aktivt arbeta mot diskriminering och för jämställdhet vill Federationen Wizo stärka judiska kvinnor och kvinnor med anknytning till den judiska minoriteten. De ska utbilda sina medlemmar i föreningsteknik och ordna en europeisk konferens. För att stärka kontinuiteten i verksamheten kommer Wizo även att ta fram en manual för arbetet lokalt och nationellt.
- **Judiska församlingen, Stockholm (300 000 kronor)**
Judiska församlingen vill att kvinnor ska delta i det religiösa livet och kunna genomföra helt kvinnliga gudstjänster i högre utsträckning. För att uppnå det ska flickor i bat-mitsva ålder (det vill säga tjejer som är 12–18 år) och deras mammor träffas för att studera hela skrifter och göra textanalyser med mera.
- **Judiska Museet, Stockholm (70 000 kronor)**
Museet ska genomföra en serie om sju föreläsningar och diskussionskvällar baserade på de olika diskrimineringsgrunderna. Det för att uppmärksamma de aktiva inom organisationen på de diskrimineringsgrunder som finns och sätta dem i relation till den judiska minoriteten. Projektet ska ske i samverkan med museets vänförening.

- **Le Romané Nevimata, Farsta (248 000 kronor)**
Inom projektet Nyttänkande romska kvinnonätverket ska Le Romané Nevimata ordna en nationell romsk kvinnokonferens under våren 2012. De ska även påbörja en utbildning för romska kvinnor i föreningskunskap i samarbete med Studieförbundet i Malmö. Genom projektet vill de uppmärksamma romska kvinnors och unga kvinnors situation i Sverige samt öka de romska kvinnornas delaktighet i samhällslivet.
- **Romano Hango, Lund (200 000 kronor)**
Organisationen ska arbeta för jämställdhet genom bland annat radiosändningar. Projektet är uppdelat i fyra delar och ska behandla bilden av jämställdhet och diskriminering inom den egna gruppen, andra romska grupper, en annan minoritetsgrupp samt skapa en modell eller erfarenhetsbank för att stärka de unga romerna och ändra de äldre romernas synsätt.
- **Romano Pasos Research Centre, Skarpnäck (237 500 kronor)**
Projektet ska ta fram ett utbildningsmaterial om jämställdhet på romani. Materialet ska tas fram i samverkan med medlemsorganisationerna i Göteborg, Eskilstuna, Stockholm, Haninge, Sollentuna och Nacka.
- **Romska Ungdomsförbundet, Malmö (400 000 kronor)**
Romska ungdomsförbundet ska ordna en nationell mötesplats eller konferens för romska ungdomar i slutet av 2012 på temat mänskliga rättigheter och påverkansarbete. Inför det ska Romska ungdomsförbundet ordna två mindre mötesplatser där 30 romska killar och tjejer ges möjlighet att träffas i nya miljöer och kan diskutera jämställdhet och diskriminering. Projektet ska genomföras tillsammans med Diskrimineringsbyrån Uppsala och Sensus Studieförbund.
- **Svenska Samernas Riksförbund, Umeå (513 000 kronor)**
Riksförbundet vill skapa en tryggare självbild hos yngre samiska män som arbetar inom renskötseln. Med hjälp av två seminarier och workshops ska identiteten och självkänslan stärkas. Workshopsen ska handla om arbetsmiljö och livsmiljö. Projektdeltagarna ska även bilda ett eget nätverk. Ett samarbete med SANKS som är ett kompetenscentrum för att förebygga samisk ohälsa i Norge ska inledas.
- **Sverigefinska Folkhögskolan, Haparanda (120 000 kronor)**
Folkhögskolan vill påbörja ett kontinuerligt arbete för jämställdhet och mot diskriminering. De ska arbeta med radiosändningar för att lyfta frågor som kvinnans roll bland Sverigefinnar och Tornedalingar. Under hösten 2012 ordnas även en jämställdhets- och antidiskrimineringsvecka. Projektet är ett samarbete mellan Sverigefinska folkhögskolan, Svenska Tornedalingars riksförbund, Sverigefinska riksförbundet och Sverigefinska synskadaförbundet.

- **Sverigefinska riksförbundet, Stockholm (297 000 kronor)**
Riksförbundet ska tillsammans med Sverigefinskt Kvinnoforum (Forum) göra en kartläggning i form av en enkätundersökning om hur mycket tid som går åt till hemarbete hos de olika könen bland den sverigefinska minoriteten i Sverige. En konferens på temat Det obetalda hem- och omsorgsarbetet kommer att ingå i projektet. Forskningsprojektet är godkänt av Etikprövningsnämnden.
- **Svenska Tornedalingars Riksförbund, Övertorneå (707 000 kronor)**
Riksförbundet ska etablera ett forum för unga tornedalska tjejer där de kan nätverka, utbyta erfarenheter och stärka sin egen identitet. Förbundet ska etablera tio mentorpar och ta fram en metod för ett tornedalskt mentorprogram.

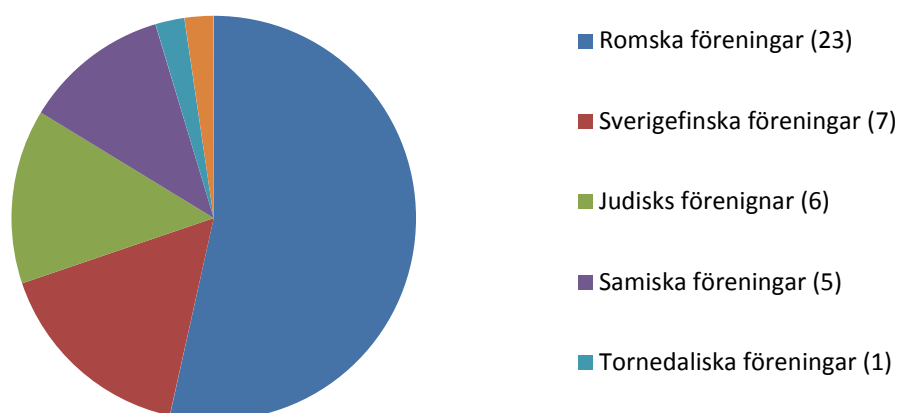
Totalt har 3 789 500 kronor fördelats till organisationerna ovan. Till kvinnors organisering och nätverksarbete har Ungdomsstyrelsen fördelat 1 444 500 kronor: 252 000 kronor till Wizo, 248 000 kronor till Le Romané Nevimata, 237 500 kronor till Romano Paso Research Centre och 707 000 kronor till Svenska Tornedalingarnas riksförbund. Till samverkan mellan nationella minoriteter har det gått 565 000 kronor: 445 000 kronor till É Romani Glinda och 120 000 kronor till Sverigefinska folkhögskolan.

Analys av bidragsfördelningen 2008–2012

Representanter för romska föreningar har uppmärksammat Ungdomsstyrelsen på att det kan vara befogat att se över vem som får tillgång till projektbidragen för jämställdhetsarbete bland nationella minoriteter. För att få vägledning i den frågan gick vi tillbaka och analyserade vem som har sökt och beviljats projektbidrag för bidragsformen sedan starten 2008.

Analysen visar att 89 ärenden har lämnats. Det är flest antal romska föreningar som söker bidraget. Så många som 23 olika romska föreningar har lämnat in en ansökan och fått den prövad. Vi ser också att 5 sverigefinska föreningar och 2 finska föreningar har ansökt om bidrag. Likaså var det 6 olika judiska föreningar, 5 samiska föreningar och slutligen 1 tornedalsk förening som lämnade in en ansökan under 2008–2012.

Antal föreningar som söker per nationell minoritet 2008–2012

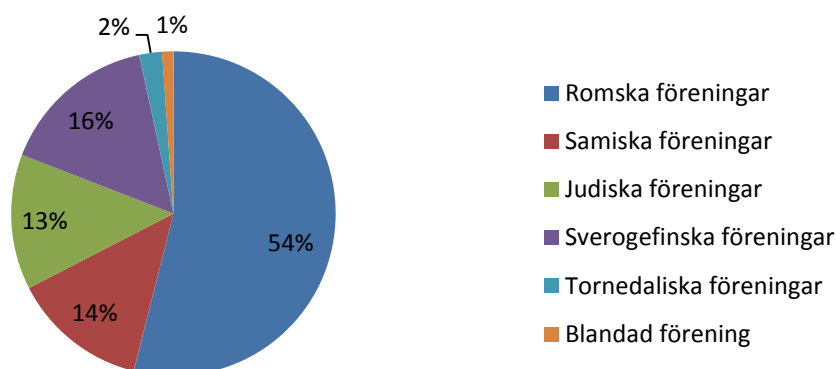

Källa: Ungdomsstyrelsen.

Figur 2.1 Antal föreningar som sökt bidrag för jämställdhetsarbete bland de nationella minoriteterna 2008–2012 per nationell minoritet.

Under 2008 när bidraget var nytt sökte 22 föreningar bidrag. Året därpå lämnades 34 ansökningar in. Under 2010 och 2011 lämnades 14 ansökningar in per respektive år. Under 2012 har 4 föreningar sökt bidrag hittills. Flest ansökningar kommer från den romska gruppen. De har lämnat in 48 stycken och det är mer än hälften av alla ansökningar som vi har fått in från alla nationella minoriteter. Därefter är det ganska jämn fördelning mellan de sverigefinska, judiska och samiska föreningarna som har lämnat in 14, 14 respektive 12 ansökningar. Den minoritet som har lämnat in minst antal ansökningar är tornedalska föreningar. Där har vi bara fått in 2 ärenden. Slutligen har en blandad minoritetsförening lämnat in en ansökan.

Antal ansökningar per nationell minoritet 2008–2012

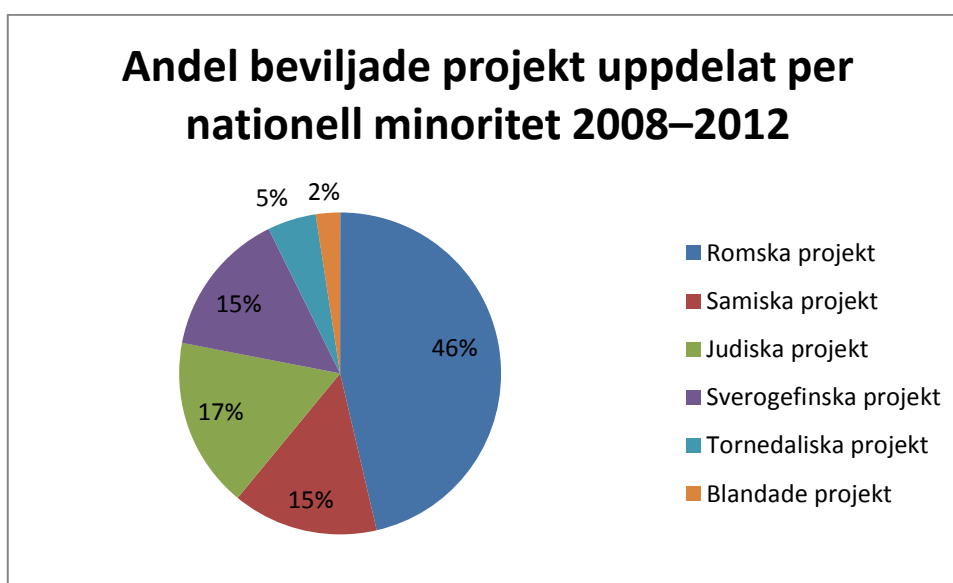

Källa: Ungdomsstyrelsen.

Figur 2.2 Antal ansökningar per nationell minoritet inom bidragsformen jämställdhetsarbete bland de nationella minoriteterna 2008–2012.

Den minoritet som bara lämnade in 2 ärenden har fått full utdelning. Den enda ansökan som kom ifrån föreningen som bestod av alla nationella minoriteter beviljades också. Nära hälften av alla ansökningar som lämnas in från samiska föreningar beviljas ett bidrag. Lite sämre utfall är det för de sverigefinska och romska föreningarna, där har man bara fått bifall i 43 respektive 40 procent av sina ärenden.

Under 2008 sökte 22 föreningar om bidrag, 13 av dem fick avslag, 9 fick bidrag. Under 2009 kom det in flest antal ansökningar nämligen 34 stycken. Av dem beviljades 12 ansökningar medan 22 fick avslag. För 2010 lämnades 14 ärenden in och hälften av dem fick ett bifall, 7 stycken. Året därpå 2011 lämnades också 14 ärenden in. Utfallet var då 10 bifall och 4 avslag. Under 2012 har fyra organisationer sökt bidrag hittills och 3 av dessa har beviljats bidrag.

Källa: Ungdomsstyrelsen.

Figur 2.3 Andel beviljade projekt i bidragsformen jämställdhetsarbete bland de nationella minoriteterna 2008–2012.

När bidraget var nytt var det många ansökningar på området. Under 2009 kom det in mest ärenden, det vill säga 34 stycken. I år har det hittills lämnats in 4 ärenden. Varför är det så få sökande till de bidrag som utlyses idag? Det skulle kunna bero på att målgruppen är ovan att använda internet och göra en elektronisk ansökan eller ta till sig skriftlig information. Det kan också vara så att de nationella minoritetsorganisationerna redan driver så många projekt att det inte finns utrymme för fler. Eller så kan det handla om kulturella barriärer. Vi behöver också rannsaka oss själva och fundera på om myndigheten har nått ut med informationen till alla potentiella sökande. Vad händer med det stora antalet organisationer som bara sökte en gång och sedan försvann? I analysen kan vi se att det var 6 organisationer som sökt vid två tillfällen eller fler. De har fått avslag varje gång. Så många som 17 organisationer har bara sökt vid ett tillfälle. Resultatet av analysen kommer vi att jobba vidare med under nästa redovisningsperiod.

3 Samråd med nationella minoriteter

Den 26 oktober bjöds målgruppen in till ett samrådsmöte i samband med att myndigheten fått i uppdrag att fördela bidrag för jämställdhetsarbete inom de nationella minoritetsorganisationerna på nytt. På mötet fanns representanter från Ungdomsstyrelsen, Kulturrådet och de nationella minoriteterna. Under mötet genomfördes en workshop för att ta reda på och diskutera vilka prioriteringar som skulle kunna vara lämpliga vid fördelning av det nya projektbidraget för *jämställdhetsarbete bland de nationella minoriteterna*. Under workshopen kom vi fram till att det inte var lämpligt att skapa några prioriterade områden eftersom de olika gruppernas behov såg så olika ut. Kulturrådet informerade om sina bidrag och vi höll ett gemensamt samråd om vilka översättningar som kan vara lämpliga för myndigheterna att genomföra under det första året. De översättningar som efterfrågades var av mer symbolisk karaktär. En generell text om myndigheten och dess verksamhet ansågs fullt tillräcklig. En sådan översättning har ett stort symbolvärde och är identitetsskapande. Målgruppen tyckte inte att det fanns några behov av att översätta bidragsblanketter med mera.

I samband med de projektbesök som genomfördes under våren 2012 har också en viss form av samråd ägt rum. Till exempel har vi fått önskemål från målgruppen om göra dagordningen tillsammans med den till nästa möte. Vi har också fått indikationer på att målgruppen vill träffas själva och prata ihop sig innan de hålls ett samråd med en myndighet. De nationella minoriteterna har lyft att de gärna ser att tid avsätts för målgruppen så att de kan samordna sig och förbereda sig inför ett samråd. Nästa samråd skulle kunna ske under två dagar. Första dagen skulle minoriteterna själva kunna sätta agendan och dag två avsätts några timmar per myndighet. På så sätt skulle målgruppen få tid att enas om vilka frågor de vill lyfta med de myndigheter som bjuder in till samrådet och ha en chans att vara med och utforma agendan för samrådet. Vikten av anteckningar från mötet och att det verkligen leder till något lyftes fram.

3.1 Vilka myndigheten samråder med och hur urvalet har gått till

Ungdomsstyrelsen har valt att samråda med de nationella minoriteters organisationer som har fått bidrag genom Länsstyrelsen *Förordning (2005:765) om statsbidrag för nationella minoriteter* samt organisationer som har sökt och beviljats bidrag genom Ungdomsstyrelsens projekt- och organisationsbidrag.

4 Var i organisationen finns ansvaret för myndighetens minoritetspolitiska arbete

För att arbeta med uppdraget om uppföljning och analys av den egna verksamheten utifrån minoritetspolitikens mål har myndigheten utsett en samordnare för uppföljnings- och rapporteringsuppdraget. Samordnaren är placerad på enheten för organisationsstöd. Enhetschefen på enheten för organisationsstöd har utsetts som kontaktperson i ledningsgruppen. Avstämningar med anledning av uppdraget har också skett med övriga enheter på myndigheten. På varje enhet finns det en kontaktperson som rapporterar vidare till samordnaren om vilka aktiviteter som sker på området.

För att följa upp och analysera den egna verksamheten utifrån minoritetspolitikens mål antogs en strategi för arbetet under år 2011. Verksamheterna som genomförts mellan oktober 2011–2012 har följts upp gentemot strategin och resultaten av insatserna på området återkopplas i och med denna rapport.

Vid två tillfällen under året följer Ungdomsstyrelsen upp den egna verksamhetens insatser för att uppnå det minoritetspolitiska målet och omprövar insatser när det behövs. Uppföljningen består bland annat av att ta reda på vilka aktiviteter som har genomförts på de andra enheterna och med vilka resultat. Den består också av att granska resultatet och analysera varför det blev som det blev. En rapport publiceras sedan på myndighetens intranät och blir på så sätt tillgänglig för hela personalen.

5 Hur kunskap om minoriteterna och minoritetsspråken sprids på myndigheten

Under redovisningsperioden har personalen fått information vid olika tillfällen. Det har varit ett sätt att sätta minoritetsfrågorna på agendan.

5.1 Möten och utbildningar

Ungdomsstyrelsen har obligatoriska möten för hela personalgruppen en gång varannan vecka. På mötet den 7 maj 2012 informerade samordnaren om den nationella minoritetspolitiken och om myndighetens minoritetsuppdrag. Personalen har också fått information om var i organisationen de kan vända sig för att få mer information.

Ungdomsstyrelsen är uppdelad i fyra enheter: stabsenheten, enheten för internationellt samarbete, enheten för nationell- och kommunal ungdomspolitik och enheten för organisationsstöd. De samlas på ett enhetsmöte varannan vecka. Resultatet av *Åtgärder för att uppnå det minoritetspolitiska målet Uppföljning av Ungdomsstyrelsens arbete under 2010 till oktober 2011* föredrogs på ett enhetsmöte för enheten för organisationsstöd. Måndag den 30 januari 2012 bjöds Romskt informations- och kulturcentrum i Malmö in för att berätta om sin verksamhet och om romsk kultur. Under kompetensutvecklingstillfället deltog ett tjugotal personer. Hälften av deltagarna kom från Arvsfondens kansli. Mötet var obligatoriskt för enheten för organisationsstöd men i mån av plats kunde också andra enheter delta.

Den 24 april 2012 höll företaget Funka.nu en halvdags obligatorisk utbildning för delar av personalen om tillgängligt språk. Vikten av lättlästa texter diskuterades, likaså berördes minoritetsspråken under utbildningen. Efter den utbildningen har vi arbetat om flertalet av myndighetens webbtexter för att göra dem mer lättlästa.

Den 29 augusti 2012 genomfördes en obligatorisk webbaserad utbildning Jämlikhet för romer på arbetsmarknaden (jamlikhetromer.se) för all personal på enheten för organisationsstöd. Närvarade gjorde också två medarbetare från enheten för kommunal och nationell ungdomspolitik. Webbutbildningen är framtagen av Arbetsförmedlingen och syftet är att den ska minska fördomar och förutfattade meningar som kan finnas om romer. Fördomarna beror på att många inte har kunskap om romernas traditioner, kultur, språk och identitet. I Ungdomsstyrelsens liksom Arbetsförmedlingens uppdrag ingår att motverka all form av diskriminering. Därför lät vi personalen gå utbildningen tillsammans. Personalen fick även göra det avslutande provet och visa upp sina certifikat för enhetschefen.

5.2 Intranätet

I samband med den andra rapporteringen av myndighetens insatser för minoritetspolitiken publicerades länkar om den nya minoritetspolitiken på intranätet. I artikeln fanns också hänvisningar till den nya lagen och uppdraget om uppföljning och analys av den egna verksamheten utifrån det minoritetspolitiska målet.

6 Referenser

Förordning (2001:1060) om statsbidrag till ungdomsorganisationer.

Förordning (2005:1089) om statsbidrag för kvinnors organisering.

Förordning (2005:765) om statsbidrag för nationella minoriteter

Lag (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk

Länsstyrelsen i Stockholms län och Sametingets anvisningar 2012 Dnr 801-11289-2012 *Anvisningar för att följa upp och analysera den egna verksamheten utifrån det minoritetspolitiska målet under perioden oktober 2011–oktober 2012.*

Regeringsbeslut 2 *Uppdrag att följa upp och analysera den egna verksamheten utifrån det minoritetspolitiska målet.*

Regeringsbeslut 11:2 *Uppdrag att fördela bidrag för jämställdhetsarbetet till de nationella minoriteters organisationer.*

Regeringsbeslut IJ 2007/26/UF *Regleringsbrev för budgetår 2007 avseende Ungdomsstyrelsen.*

Regeringsbeslut IJ 2008/1074/DISK *Uppdrag till Ungdomsstyrelsen att stödja jämställdhetsarbetet bland de nationella minoriteterna.*

Regeringsbeslut IJ 2009/1644/UF, 2009/2203/UF, 2010/1133/UF med flera *Regleringsbrev för budgetår 2011 avseende Ungdomsstyrelsen.*

Regeringsbeslut IJ 2010/368/DISK *Uppdrag att följa upp och analysera den egna verksamheten utifrån det minoritetspolitiska målet.*

Regeringsbeslut A2011/2968/DISK *Uppdrag att fördela bidrag för jämställdhetsarbetet till de nationella minoriteternas organisationer.*

Regeringsbeslut U 2011/7070/UC, U 2011/7057/SAM (delvis), U 2011/6062/UC med flera *Regleringsbrev för budgetår 2012 avseende Ungdomsstyrelsen.*

Regeringens proposition 2008/09:158. *Från erkännande till egenmakt – regeringens strategi för de nationella minoriteterna.*

Ungdomsstyrelsen. (2010). *Jämna steg*. Stockholm: Ungdomsstyrelsen.

Ungdomsstyrelsen (2012). *Vad händer med statsbidraget till barn- och ungdomsorganisationerna? – En redovisning av övergången till nyförordning och fördelningsnyckel*. Stockholm: Ungdomsstyrelsen.

Ungdomsstyrelsen (2012). *Delrapport om att fördela bidrag för jämställdhetsarbete till de nationella minoriteternas organisationer*. Stockholm: Ungdomsstyrelsen.

Elektroniska källor

Arbetsförmedlingen. Elektronisk källa: jamlikhetromer.se. 19 september 2012, klockan 11:04.

Jamis. Elektronisk källa: www.jamis.se. 19 september 2012, klockan 11:05.

Länsstyrelsen. Elektronisk källa: www.lansstyrelsen.se/stockholm/Sv/manniska-och-samhalle/nationella-minoriteter/Pages/organisationsbidrag.aspx 19 september, klockan 11:05.

© Ungdomsstyrelsen 2012

projektledare Marina Tjelvling

text Marina Tjelvling

språkgranskning Emma Welanders

omslag Christián Serrano

distribution Ungdomsstyrelsen, Box 17801, 118 94 Stockholm

webbplats www.ungdomsstyrelsen.se

e-post info@ungdomsstyrelsen.se

tfn 08-566 219 00, fax 08-566 219 98

UNGDOMSSTYRELSEN

är en myndighet som tar fram kunskap om ungas levnadsvillkor och om det civila samhällets förutsättningar. Vi ger stöd till föreningsliv, kommuner och internationellt samarbete.

UNGDOMSSTYRELSEN
www.ungdomsstyrelsen.se